

---

19. Katrín Jakobsdóttir (Indlæg)

Kære nordiske kolleger og venner. "The medium is the message", sagde Marshall McLuhan for mange årtier siden og påpegede, at mediet indrammer budskabet. Det må vi være observante over for, ikke mindst i dag, hvor teknologisk innovation har ændret grundforudsætningerne for den politiske debat, der for tiden foregår i enkelte echo chambers på de sociale medier. Parallelt med at teknologien har gjort det muligt for flere end nogensinde før at blive hørt, hvilket er fantastisk, er vi samtidig endnu mere isolerede end før. Vi ved i virkeligheden ikke, hvem vi taler med, men overbevises stadig mere om, at vores mening er den eneste vigtige.

Der er mange grunde til den øgede polarisering i politik og nutidens samfund: øget global ulighed, øget migration på grund af konflikter og klimaændringer - alt dette skaber en ubalance, der bliver endnu mere overdrevet på grund af den teknologiske revolution, hvor debatten ikke kun finder sted på demokratiske mødesteder, men også i lukkede rum på internettet. Det er i og for sig en udfordring for demokratiet og for stater som vores, som er baseret på en parlamentarisk forfatning, hvor borgerne vælger politiske partier, som historiske demokratiske institutioner. Vi må acceptere, at dagens debat er helt forandret.

Samtidig har udviklingen af internetinformationsteknologi ført til nye risikofaktorer, og en af disse faktorer er, når forkert og vildledende information er distribueret på sociale medier gennem brug af kunstig intelligens og omfattende og ofte uautoriseret brug af personlig information. På denne måde er det muligt at skræddersy information til enkeltpersoner eller grupper og formidle med mere fart og nøjagtighed end

---

tidligere kendt. Og det kan vi kalde informationskaos eller cyber- og hybridtrusler, og det kan vise sig i stærke propagandakampagner og formidle falske eller vildledende oplysninger med det formål at skabe social uro. Det kan være svært at reagere på sådanne trusler, da bagmændene gør sig umage med at være usynlige, og svært at bevise, hvem det er, der virkelig står bag handlingerne. Det er især i forventning om eller i forbindelse med et valg, eller når samfundet befinder sig i en krisesituation eller i en choktilstand, stater er særlig sårbare over for systematisk deling af falske eller vildledende oplysninger, og det kan føre til opløsning af samfundet eller frygt.

Nogle indikationer på organiserede indgreb i valgprocesser fra visse stater kender vi, men der er ingen indikationer på, at udenlandske partier har prøvet at påvirke valgkampe i Island. Det er et problem, som vi ser andre steder, men det har vi ikke oplevet i Island, i hvert fald ikke endnu. Det er dog en ting, vi skal være på vagt over for. To sager behandles nu vedrørende uautoriseret brug af personlige oplysninger fra de sociale medier i politiske kampagner til parlamentsvalgene i efteråret 2016 og 2017, og resultatet af disse sager forventes inden årets udgang.

Som mine kolleger har sagt, er vestlige samfund, ikke mindst de nordiske, der er baseret på åben diskussion og gensidig tillid, sårbare over for sådanne udfordringer. Ytringsfriheden, en velinformeret, fri debat og general deltagelse i samfundet styrker demokratiet og retssikkerheden. Dette er en integreret del af vores bestræbelse på at fremme stabilitet og fred i vores samfund på basis af vores demokratiske værdier. Jeg tror ikke, det kan forventes, at enkle løsninger vil kunne klare de komplekse og usædvanlige udfordringer, vore samfund står over for, hvis information ikke er vigtigt. Men vi har nogle midler, og jeg tror og er optimistisk - som min færøske kollega var det her før mig - for vi har uddannelse, vi kan jo skabe bevidstgørelse, vi er bevidste om, at det er vigtigt at beskytte privatlivets fred, og vi er også meget bevidste om, at vi må støtte en demokratisk dialog og kritisk omtanke. Det er måske den vigtigste sag for os i de nordiske lande.

Min regering besluttede for nylig at indlede en særlig analyse af de

---

nødvendige aktioner til at modvirke informationskaos, og vi har udarbejdet en analyse, samtidig med at vi indgår aktivt i at forstærke ytrings- og informationsfriheden. Det tror jeg må følges ad. Informationskaos er nemlig modsætningen til informationsfrihed, og jeg håber rigtig meget, at vi kan samarbejde her inden for vore nordiske lande om at finde løsningen på disse udfordringer ved at bygge på de samfundsmæssige værdier, som karakteriserer de nordiske samfund: ligestilling, bæredygtighed og ikke mindst demokrati. Tak.

Information

Tal nummer

19

Typ

Indlæg

Person

[Katrín Jakobsdóttir](#)

Speaker role

Islands statsminister

Datum

30.10.18 15:18